

КОМУ ДІСТАНУТЬСЯ НИВИ

Це щира правда, хоча... Ніде правди діти: у нашій країні рівних можливостей громадянини громадянини вже всерйоз і надовго не рівня. І це стане особливо помітно, коли ринок земель «запрацює» на повну силу. Якщо, звісно, із законопроекту не буде усунуто норми, помічні для латифундистів.

Отже, хто продаватиме землю сільськогосподарського призначення і хто купуватиме її, якщо земельний ринок набере сили закону? Дослідження, яке провели фахівці проекту USAID «Агро-Інвест» у дев'яти областях України, засвідчило: 10-20 відсотків власників державних актів готові продати свою землю відразу після скасування мораторію.

Що ж до потенційних покупців, то, як повідомив на прес-конференції у Тернополі юрист проекту Павло Кулинич, нині вони умовно об'єдналися у дві групи. Перша — високоприбуткові потужні агрохолдинги, що обробляють величезні земельні масиви. Щоправда, ставлення суспільства до них пере-

ПРОЕКТ ЗАКОНУ ПРО РИНОК ЗЕМЕЛЬ, ЯКИЙ, ВОЧЕВИДЬ, БУДЕ УХВАЛЕНИЙ ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ ВЖЕ ЦЬОГО РОКУ, ЗАСПОКОЮЄ ГРОМАДСЬКУ ДУМКУ: СЕРЕД ПОТЕНЦІЙНИХ ПОКУПЦІВ, КОТРІ «НАВИСЛИ» НАД СОТНЯМИ ТИСЯЧ ГЕКТАРІВ УКРАЇНСЬКИХ ЧОРНОЗЕМІВ, АГРОХОЛДИНГІВ НЕМАЄ, А Є ГРОМАДЯНИ УКРАЇНИ.

важно негативне. Передовсім тому, що великотоварні орендарі землі, керуючись кон'юктурою аграрного ринку, вирощують одні й ті ж сільгоспкультури, виснажуючи ґрунти. До того ж забезпечують роботою невелику кількість людей, а основні податки сплачують у Києві чи за кордоном, де зареєстровані. До другої групи належить середній і дрібний агробізнес — невеликі сільськогосподарські підприємства, фермерські та особисті селянські господарства.

Яка з цих груп реально заволодіє землею? Безперечно, та, у якій більше грошей. І це, на думку фахівців проекту USAID «Агро-Інвест», станеться, якщо законопроект, котрий готується до другого читання, не відреагує на новітню загрозу — «агрохолдинізацію» України.

Але ж, заперечите, в редакції проекту закону про ринок земель, ухваленому в першому читанні, продавати-купувати землю можуть громадяни, про агрохолдинги навіть згадки немає. Так, погоджується П. Кулинич, але це не усуває небезпеки домінування останніх. У проекті йшлося про те, що право на придбання земельних ділянок мають громадяни України, які подають декларації про доходи. Та чи заповнює їх переважно безробітне сільське населення? А раз ні, то й не має права купувати землю. Щоправда, це дискримінаційне положення зазнало гострої критики, тому його з проекту прибрали. Однак

лазівка лишилася — разом із селянами звільнені від подачі декларацій усі інші громадяни, які також бажають придбати землю... Отже, приходять на аукціон двоє громадян. Права у них — однаковісінькі, а хто землю купить? Правильно, той, хто більше заплатить.

Порадьте охочим купити наділ позичити грошей у земельному банку? Хороша ідея. Та коли ще той банк запрацює. А якщо і запрацює — який матиме кредитний портфель і які умови позички встановить для селян. Звісно, одноосібникам та фермерам хотілося б, аби закон про ринок земель передбачив для них кредитні пільги.

Керівник проекту USAID «АгроІнвест» Темен Даніел, висловлюючись на підтримку розвитку земельного ринку в Україні, не приховував тривоги: «Тут є багато незрозумілого». Зокрема, є таємницею, кому служитиме земельний банк.

Звернув увагу англійський менеджер і на недостатній доступ населення до інформації про реальний стан і перспективи земельної реформи. Саме через подібне замовчування, нагадав він, у 90-х роках минулого століття «були швидко і досить дешево продані акції підприємств, а народу нічого не залишилося».

Отож чи залишиться земля у селян, навіть якщо закон гарантуватиме їм на аукціоні «рівність» із мільярдером?

Зенон МИХЛИК

Тернопільська область